

STEUNMAATREGELEN VAN DE STATEN

C 28/90 (ex NN 17/89)

Spanje

(Artikelen 92 tot en met 94 van het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap)

(91/C 58/05)

Mededeling op grond van artikel 93, lid 2, van het EEG-Verdrag aan de andere Lid-Statens en de overige belanghebbenden met betrekking tot de aan bepaalde firma's in de sector plantaardige oliën toegekende steun

Bij het hierna volgende schrijven heeft de Commissie de Spaanse Regering in kennis gesteld van haar besluit om de procedure van artikel 93, lid 2, te beëindigen.

1. Naar aanleiding van de informatie waarover zij beschikte, heeft de Commissie bij schrijven van 6 februari 1989 (VI D 02281) nadere inlichtingen gevraagd over de toekenning van steun aan bepaalde bedrijven in de sector plantaardige oliën.

2. Volgens die informatie omvatte de steun de participatie in of de verhoging van het kapitaal van overheidsbedrijven of semi-overheidsbedrijven of de verstrekking van goedkope kredieten. De steun is toegekend aan de volgende bedrijven:

- Mercorsa (Mercados en Origen de Productos Agrarios, SA): kapitaalsverhoging op 30 juni 1986;
- Olcesa (Oleaginosas del Centro SA): kapitaalsverhoging op 29 juni 1987;
- Uteco-Jaen/Merco-Jaen, waaraan in 1986, 1987 en 1988 goedkope leningen zouden zijn toegekend.

De Commissie had met name de mening te kennen gegeven dat:

- de maatregelen als steunmaatregelen van de Staat moesten worden beschouwd (Jurisprudentie van het Hof van Justitie — Koninkrijk België/Commissie, zaak 234/84);
- de steun bestemd was om de geaccumuleerde schulden van de betrokken bedrijven weg te werken en derhalve moest worden aangemerkt als steun voor de bedrijfsvoering die geen duurzaam effect kan hebben op de ontwikkeling van de be-

trokken sector en dus ook niet in aanmerking kan komen voor een van de in artikel 92, lid 3, van het Verdrag bedoelde uitzonderingen;

- zij, aangezien de Spaanse autoriteiten geen gevolg hadden gegeven aan de verzoeken om inlichtingen, zich genoodzaakt achtte de procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag in te leiden ten einde over alle nodige adviezen te beschikken en de problemen in verband met de beoordeling van de verenigbaarheid van de maatregelen met de gemeenschappelijke markt te verhelpen (Jurisprudentie van het Hof van Justitie — Bondsrepubliek Duitsland/Commissie, zaak 84/82).

3. Bij schrijven van 25 juli en 19 oktober 1989 heeft de Spaanse Regering geantwoord op de brief van de Commissie van 11 juli 1989, waarin de Spaanse Regering werd aangemaand haar opmerkingen mede te delen. Op basis van de door de Spaanse Regering medegedeelde gegevens zijn ten aanzien van de respectieve betrokken bedrijven de onderstaande conclusies getrokken.

De Spaanse autoriteiten hebben de Commissie op 26 februari 1990 voorgesteld om de toegezonden informatie in een vergadering verder te verduidelijken en aan te vullen. Deze vergadering heeft plaatsgehad op 6 maart 1990. Bij schrijven van 5 juli 1990 heeft de Spaanse Regering de Commissie nieuwe documenten en informatie doen toekomen.

A. Mercorsa (Merco)

Kapitaalsverhoging van 30 juni 1986, waartoe in de vergadering van aandeelhouders is besloten. Goedkeuring in de Ministerraad van 11 juli 1986.

De Spaanse autoriteiten hebben aan de hand van documenten aangetoond dat de kapitaalsverhoging van 1 592 miljoen pta in 1986 moet worden gezien als een onderdeel van een ruimere maatregel, die vóór 1 januari 1986, dat wil zeggen vóór de toetreding van Spanje tot de Europese Gemeenschappen, reeds duidelijk was omlind en vastgesteld.

Deze kapitaalsverhoging is de tweede etappe van een kapitaalsverhoging van in totaal 2 592 miljoen pta, waartoe de Spaanse Regering bij besluit van 20 mei 1985 van de Regeringscommissie voor Economische Zaken in het kader van een herstructureringsplan had besloten en nodige bepalingen had vastgesteld.

De gedeeltelijke overdracht naar 1986 houdt uitsluitend verband met begrotingsmoeilijkheden van de Staat.

Zoals in vroegere soortgelijke gevallen (zie de beschikking van de Commissie ⁽¹⁾ inzake de toekenning van steun aan Enasa (punt VIII)), is de Commissie van mening dat dergelijke kapitaalparticipatiemaatregelen niet dienen te worden getoetst aan de artikelen 92 tot en met 94 van het Verdrag aangezien het desbetreffende besluit vóór de toetreding is genomen.

B. Olcesa

Kapitaalsverhoging van 30 juni 1987, waartoe door de vergadering van aandeelhouders is besloten.

Merco heeft Olcesa overgenomen via een subrogatie voor langlopende kredieten, die zwaar drukten op het passief van Olcesa (1 293,4 miljoen pta).

Merco heeft de transactie uitsluitend met eigen middelen gefinancierd. Merco had trouwens van de vroegere schuldeisers van Olcesa, zowel de overheid als particulieren, een aanzienlijke schuldkwijtschelding (891,1 miljoen pta) verkregen, maar zij had van de overheid geen goedkoop krediet gekregen. Merco zou Olcesa niet alleen voor een laag bedrag hebben overgenomen maar zou, zoals door een onafhankelijk controlebureau is aangetoond, dit bedrijf ook bij de activiteiten van de Merco-groep hebben betrokken, waardoor Olcesa (voor het eerst sedert zijn ontstaan) winst zou hebben gemaakt en rendabel zou zijn geworden voor zijn aandeelhouder, de Spaanse Staat.

De kapitaalsverhoging van Olcesa waartoe op 30 juni 1987 is besloten, maakt dus deel uit van de door Merco ondernomen en gefinancierde transactie om Olcesa op te kopen en te saneren. Rekening houdend met de door de Spaanse Regering verstrekte informatie kan deze actie (een normale transactie) niet worden beschouwd als een steunmaatregel in de zin van artikel 92 van het Verdrag.

C. Uteco-Jaen/Merco-Jaen

a) *Toekenning van een krediet van 2 340 miljoen pta in 1987*

Er dient in de eerste plaats op te worden gewezen dat de Staat op grond van wet nr. 12/84 (artikel 1) verplicht was om voor een bedrag van 15 410 miljoen pta bij te dragen in de sanering van Uteco-Jaen. Bij de genoemde wet werd een maximumbedrag vastgesteld voor de kredieten die konden worden toegekend maar werd de Staat ook de verplichting opgelegd om de schulden te helpen delgen, de herstructurering van de onderneming te helpen bekostigen en het plan om Uteco-Jaen levensvatbaar te maken te helpen uitvoeren.

Omdat de reële uitgaven hoger bleken te zijn dan de bedragen die de overheidscontroleurs bij de uitvaardiging van de wet hadden geraamd, moesten interne kredietoverdrachten tussen de verschillende begrotingsposten worden verricht (artikel 4 van de wet). Er zijn twee resoluties van het Ministerie van Economische Zaken en Landbouw uitgevaardigd om dringende financiële verplichtingen te kunnen nakomen voor hogere bedragen dan oorspronkelijk was aangenomen ⁽²⁾.

Een bedrag van 2 000 miljoen pta voor de herstructurering van het bedrijf is ter beschikking gesteld bij de resolutie van het Ministerie van Economische Zaken en Landbouw van 12 mei 1984.

De Staat bleef evenwel wettelijk verplicht om de betrokken herstructurering, die door Merco in 1984 op gang is gebracht en gefinancierd, te voltooien. Aangezien evenwel bij wet 12/84 een maximumbedrag voor de steun was vastgesteld, konden op grond van deze wet geen extra kredieten worden toegekend.

Uiteindelijk zijn bij de goedkeuring door de Ministerraad op 24 juli 1987 de financiële bepalingen vastgesteld om aan Merco het oorspronkelijk vastgestelde bedrag van 2 000 miljoen pta, dat door deze onderneming was voorgesloten, terug te betalen. Het verschil van 340 miljoen pta (het extra krediet bedraagt 2 340 miljoen pta) heeft met name betrekking op financieringskosten. Er dient derhalve te worden geconcludeerd dat het betrokken extra krediet, hoewel het in 1987 is toegekend, niet aan de artikelen 92 tot en met 94 van het Verdrag mag worden getoetst omdat:

— aan de hand van documenten het verband is aangetoond tussen voornoemd krediet van 1987 (2 340 miljoen pta) en de door Merco vanaf 1984 gedane uitgaven voor de herstructurering van Uteco-Jaen;

⁽¹⁾ PB nr. L 367 van 16. 12. 1989.

⁽²⁾ Resoluties van het Ministerie van Economische Zaken en Landbouw van 12 mei 1984 en 28 december 1984.

- de staatssteun (via Merco) beantwoordt aan een bij wet 12/84 opgelegde juridische verplichting (het betrokken besluit is genomen vóór de toetreding van Spanje tot de Europese Gemeenschappen);
- Merco de voor de herstructurering nodige gelden (2 000 miljoen pta) vanaf 1984 heeft voorgeschoten en aangewend. (Het concurrentie-effect van de maatregelen heeft zich dus vooral vóór de toetreding van Spanje tot de Europese Gemeenschappen voorgedaan.)

b) *Krediet van 2 500 miljoen pta in 1986*

Het betreft een overdracht van overheidsmiddelen aan Uteco-Jaen om een schuld in verband met de uitvoer en opslag van olijfolie te dekken. Over deze schuld bestond sedert lang een geschil met de betrokken internationale schuldeisers. Uteco heeft de handel in oliën tussen maart 1986 en december 1988 geleidelijk stopgezet. De Spaanse Regering heeft bevestigd dat de vennootschap binnen afzienbare tijd juridisch zal worden ontbonden en volledig van de markt zal verdwijnen.

Opgemerkt moet worden dat Uteco-Jaen door de Spaanse Staat werd beheerd en gecontroleerd (de Regering had overheidscontroleurs aangesteld sedert de ingreep waartoe zij bij de ministeriële resolutie van 11 februari 1983 had besloten). In die context is aan de hand van documenten aangetoond dat de Spaanse overheid reeds vóór de toetreding tot de Europese Gemeenschappen de verplichting had aangegaan om de betrokken schuld

te betalen. Zonder die verbintenis van de Regering zou het finale compromis-akkoord van 21 maart 1986 er niet zijn gekomen.

Bovendien had de schuld een hele tijd vóór de toetreding kunnen worden betaald (1983/1984/1985). De Spaanse Regering heeft evenwel lang onderhandeld met de schuldeisers over een verlaging van het bedrag van de schuld, met als gevolg dat de bij voornoemd akkoord vastgestelde uiterste datum voor de betaling, namelijk 20 september 1986, na de toetreding valt.

Er dient derhalve te worden geconcludeerd dat de artikelen 92 en 93 van het Verdrag in Spanje nog niet van toepassing waren op het ogenblik waarop de verbintenis werd aangegaan om ten gunste van de genoemde onderneming te interveniëren en dat die bepalingen derhalve niet van toepassing zijn op de betrokken maatregel, die niet meer is dan de uitvoering van de bedoelde verbintenis.

c) *Krediet van 2 200 miljoen pta in 1988*

In het kader van de procedure is geen enkel bewijs van de toekenning van dit bedrag geleverd. De Spaanse Regering ontkent trouwens formeel het bestaan ervan.

4. De Commissie deelt de Spaanse Regering mede dat zij derhalve heeft besloten om de tegen de betrokken maatregelen ingeleide procedure van artikel 93, lid 2, van het Verdrag, te beëindigen.

Mededeling betreffende intracommunautair toezicht

(91/C 58/06)

De Commissie heeft, bij beschikking C(91) 403 van 1 maart 1991, aan het Koninkrijk Spanje machtiging verleend tot het instellen van intracommunautair toezicht op de invoer van textielproducten van categorie 117, van oorsprong uit de Sowjetunie en in de Gemeenschap in het vrije verkeer gebracht.

De beschikking geldt tot en met 31 december 1991.

De volledig tekst zal eerstdaags worden bekendgemaakt.
